

Vragen en antwoorden webinar Samen tegen schooluitval 6/10/26

Tijdens de webinar werden er een aantal vragen gesteld in de chat. Er werd gevraagd de antwoorden hierop nog te bezorgen, samen met de opname en de powerpoint. Hierbij een overzicht van de vragen met bijhorend antwoord.

Selectie rode regio's

Zoals dat altijd gaat bij een selectie, waren er een aantal regio's die op het randje stonden van rode regio te zijn. We zijn met 3 voltijdse equivalenten om tien rode regio's te bedienen, bijgevolg moesten we keuzes maken.

Echter, als we aanvoelen dat er ruimte is voor een extra regio of de huidige regio voldoende werd ondersteund, bestaat de mogelijkheid om uit te breiden naar een extra rode regio. Dat is echter geen belofte en iets dat je moet zien op iets langere termijn, dus niet in het eerste projectjaar. (vraag Turnhout)

Daarnaast geven we mee dat de rode regio's steeds benoemd worden, bvb. Maasmechelen-Genk, wordt samengenomen. Als je gemeente/stad niet in de benaming zit, valt die niet onder de rode regio. Voortgaand op de vragen: bvb. Deinze wordt niet bij Gent genomen of Blankenberge niet bij Oostende-Brugge. Ook hier geldt het bovenstaande. Als we op termijn zien dat een regio voldoende ondersteund werd en één of meerdere nabijgelegen scholen de ondersteuning nodig hebben, maar net niet in de rode regio vallen, kan dit overwogen worden. Opnieuw: geen belofte en niet in het eerste projectjaar.

Kunnen er ook andere relevante actoren (naast CLB) deelnemen aan PLG's?

Hoewel we samenwerking hoog in het vaandel dragen en het eigen is aan onze werking, is de PLG daar minder het forum voor. Op een PLG kan wel themagebonden een externe partner worden uitgenodigd, maar structureel er deel van uitmaken, is niet het opzet. Omdat we een project zijn dat vanuit de CLB's gestuurd wordt, is onze opdracht gericht op de professionalisering van CLB's via de PLG. Voor andere actoren proberen we via onze regionale werking en ook vanuit het professionaliseringsteam andere kanalen te voorzien om ook andere actoren te ondersteunen in de professionalisering op vlak van de aanpak van schooluitval, zij het minder intensief.

Waar is jullie rol verschillend met de pedagogische begeleidingsdienst?

We zien onze opdracht eerder gelinkt aan de signaalfunctie en consultatieve begeleiding van het CLB, maar er is inderdaad overlap in de opdracht met de pedagogische begeleiding. Daarom trachten we goed af te stemmen en vooral complementair aan elkaar te werken. Dat doen we door op Vlaams niveau goed af te stemmen met de PBD, zij nemen ook deel aan onze Vlaamse stuurgroep. Daarnaast is het op de scholen ook

kwestie van goed af te stemmen met de pedagogisch begeleider van het functioneel team.

Het verschil zit hem vooral in de specifieke afgebakende focus op de preventie van schooluitval en de intensiteit van het aangeboden traject. Pedagogisch begeleiders hebben een hoger aantal scholen per medewerker en bieden ondersteuning op meer thema's.

Worden niet-rode scholen ook geïnformeerd rond tips of strategieën die de rode scholen ontvangen hebben om zicht te krijgen op wat effectief is? Zo ja, hoe gebeurt dit?

Dit vraagt een genuanceerd antwoord. Via de website www.schooluitval.be trachten we informatie te delen die bijdraagt aan de aanpak van schooluitval, hiermee hopen we informatie breed toegankelijk te maken. Daarnaast zal informatie over de goede praktijken in rode scholen gedeeld worden in de PLG's in functie van olievlekken hiervan. We bekijken ook hoe die goede praktijken een plaats kunnen krijgen op de website.

Verder kunnen scholen in rode regio's steeds een consultvraag stellen aan de regionale coördinator. Het is belangrijk te nuanceren dat niet elke consultvraag zich laat vatten in een concreet antwoord of tip. Het is een samen nadenken, waarbij we steeds vertrekken vanuit de concrete vraag en context van de school en we vanuit STS kennis rond werkzame strategieën of goede praktijken kunnen delen. Daarbij is er niet één effectieve aanpak die we naar voor schuiven, want deze zal altijd wat contextgebonden zijn.

Waar kan je zien welke scholen in de rode regio geselecteerd zijn?

Er is momenteel geen lijst van geselecteerde scholen. De selecties zijn ook nog volop aan de gang. We monitoren dit voor onszelf en in functie van rapportage. Daarnaast zijn de CLB's van de betrokken regio op de hoogte over de selecties.

Er wordt meermaals gevraagd naar een concreet voorbeeld van een traject.

We zijn sinds 1/09 gestart met dit format. Momenteel zijn we in de fase waarin we de scholen selecteren/contacteren. We hebben nog geen voorbeeld van een gelopen traject. Het doel van de webinar was om te informeren over het concept en opzet.

Wat betreft het modulair aanbod kan ik wel een idee geven van het opzet. Stel dat een school worstelt met hoge afwezigheidscijfers en hier werk van wil maken, dan hebben we in 'backoffice' verschillende manieren om alvast de situatie op school in kaart te brengen. Eens zicht op de knelpunten, kan nagedacht worden over mogelijke strategieën om hiermee aan de slag te gaan. Dat kan verschillende kanten uitgaan. Misschien wil de school inzetten op meer ouderbetrokkenheid bij de aanpak van afwezigheden, een goed registratiebeleid, een warm onthaalbeleid, een kortere keten in het aanspreken van leerlingen, minder sancties/meer begeleiding, sensibilisering van het lerarenteam, ... Achter 1 thema liggen zoveel mogelijke richtingen en opties. Achterliggend hebben we

info rond wat uit onderzoek blijkt te werken, we hebben goeie praktijken van werkzame projecten waar we inspiratie uit kunnen putten, er zijn werkzame kaders die we naar voor kunnen schuiven ter preventie van schooluitval, er zijn sessies uitgewerkt om bvb. met een lerarenteam aan de slag te gaan, er zijn partners die betrokken kunnen worden omwille van specifieke expertise, ... Het is geen eenduidig, kant en klaar traject. Het wordt maatwerk. Onze tools zullen ook groeien doorheen de praktijk en vormgegeven worden in functie van specifieke vragen.

Geven jullie ook opleidingsdagen rond dit thema bv voor diensten contextbegeleiding?

We organiseren geen specifieke opleidingsdagen. Organiseer je dit voor jouw team, dan kan je ons altijd contacteren en bekijken we of en waar we ondersteuning kunnen bieden. Het initiatief ligt steeds bij de organisatie die hier werk van wil maken.

Binnen de Opvoedingswinkel krijgen we regelmatig ouders over de vloer wiens kinderen dreigen uit te vallen / uitgevallen zijn en die hierin erg machteloos staan. Hebben jullie ook expertise rond handvaten voor deze ouders? Kan dit dan bijvoorbeeld via de consultfunctie dat we hierrond kunnen afstemmen?

Individuele casussen worden steeds opgenomen door het CLB, dat is niet voorzien binnen het project.

Kunnen scholen uit niet-rode regio's op hun vraag ook een intensief traject starten, zoals jullie aanbodgestuurd aangaan met scholen in rode regio's? En zo nee, waarom niet?

Neen, dat lukt jammer genoeg niet. Voor niet rode regio's is er de consultfunctie, die wordt opgenomen door het team professionalisering, dat naast deze consultfunctie nog tal van andere opdrachten heeft. Een traject in een school lopen behoort daarom niet tot de mogelijkheden. Als je graag wil nadenken rond deze thema's kan je de vraag wel voorleggen aan je CLB of pedagogische begeleidingsdienst.

Hoe zien jullie de samenwerking met de coördinatoren welzijn-onderwijs?

Met de coördinatoren onderwijs-welzijn organiseren we op Vlaams niveau een beperkt aantal intervisiemomenten, zodat er ruimte is voor afstemming en we elkaar blijven vinden waar aangewezen. We bekijken nog samen hoe we dit vormgeven. Daarnaast stemmen de provinciale coördinatoren van het lerend netwerk lokaal af met de regionale coördinatoren. Inhoudelijke samenwerking hangt af van de thema's die leven in de provincie/regio.

Hoe stel je je school kandidaat?

Je kan dit steeds te kennen geven aan de regionale coördinator en aan het CLB.

Wat is de rol van lokale besturen ivm schooluitval? Of hoe kan een lokaal bestuur bijdragen aan preventie?

Lokale besturen kunnen ervoor kiezen om in te zetten op de preventie van schooluitval. Er lopen momenteel verschillende projecten in Vlaanderen, gefinancierd door lokale besturen, waarbij mensen worden ingezet in scholen ter preventie van schooluitval. Als dit samenvalt met een rode regio, is er steeds afstemming voorzien en kan de regionale coördinator mee vormgeven aan het project.

Heb je als lokaal bestuur plannen of interesse om hierop in te zetten, geef dan zeker een seintje aan eva.trogh@vrijclbnetwerk.be. We denken graag mee na en kunnen inhoudelijke ondersteuning bieden bij de vormgeving, zowel in een rode als niet rode regio.

De selectie van de scholen: ik begrijp het toch juist dat het initiatief dient te komen vanuit scholen én CLB die het dan laten weten?

Dat klopt niet helemaal. Een school en CLB kan zeker laten weten dat er interesse is, daarbij is het engagement als belangrijke indicator dan alvast duidelijk en word je zeker meegenomen bij het in kaart brengen van mogelijke scholen. We geven wel graag mee dat we prioritair vertrekken vanuit scholen die hoog aantikken op risicofactoren. We trachten dat voor de rode regio in kaart te brengen, samen met de betreffende CLB's. Eens we daarop zicht hebben, gaan we hierrond in dialoog met de scholen.

Heb je als school interesse? Geef dan zeker een seintje. We starten nu met een beperkt aantal scholen, maar naar de toekomst toe worden er ook bijkomende scholen geselecteerd. Het is zeker niet nu of nooit.

Als jullie spreken over afstemmen met externe professionals, wat bedoelen jullie hiermee? Kan je dit eens concreet toelichten?

Er zijn de school en de directe schoolondersteunende partners, zoals het CLB en de pedagogische begeleiding. Daarnaast hangt het van het thema en van de lokale context af welke partners nog zinvol zijn om verder mee te betrekken. Dat kan in het functioneel team zijn, maar dat kan ook naar aanleiding van een concrete actie zijn. Denk daarbij aan een leersteuncentrum, een lokale onderwijsondersteunende dienst, een buurtwerker, een NAFT-partner e.d. Het zijn organisaties die ofwel de school goed kennen en er intensief werken ofwel een potentieel hebben om de school te versterken vertrekkend vanuit de specifieke vraag van de school.

Zullen de externe partners dan gevraagd worden door de scholen?

Ja, het is de school die zijn eigen functioneel team samenstelt.

Wordt er een actieplan op schoolniveau opgemaakt of kan dit opengetrokken worden naar een scholengemeenschap of op lokaal niveau?

Als er op niveau van een scholengemeenschap of op lokaal niveau interesse is om een actieplan op te stellen, geef dan zeker een seintje. We geven graag input en denken graag mee na.

Moeten partners (zoals jeugdwelzijnswerk) zichzelf aanmelden als geïnteresseerden om mee te werken?

Neen, dat is niet de bedoeling. De school stelt haar eigen functioneel team samen, in afstemming met de regionale coördinator en het CLB. Daarnaast wordt bekeken welke externe partners zinvol zijn om te betrekken bij specifieke acties in het actieplan.

Blijft ROTS verder aangeboden in WVL?

Dit wordt nog verder bekeken.

Wat met actieve samenwerkingen die momenteel al liepen met een netwerkcoördinator rond schooluitval in een niet-rode regio? Worden deze herzien?

Alles wat niet verderloopt, werd in principe reeds afgerond of overgedragen naar iemand anders. Je kan dit best afstemmen met de betrokken regionale coördinator.

In welke mate worden de NAFT-aanbieders betrokken? Op heden nog (te veel) actief als uitval dreigt.

Afhankelijk van het gekozen thema en de lokale context van de school, kan een NAFT-partner betrokken worden.

Wanneer een werkgroep op een school wordt gemaakt bij de start van een traject, kan een voorziening jeugdhulp dan ook betrokken worden als partner waar jongeren van die school verblijven?

Alles hangt af van de lokale context en het thema waar men wil op inzetten. Als er enkele jongeren verblijven en er is nood aan overleg hierrond, valt dit niet binnen deze opdracht. Als een school bvb. samenhangt met een onderwijsinternaat en er intensief wordt samengewerkt, is die kans dan weer veel groter.

Ik mis de ondersteuning naar de context, de jongere zit thuis! Hoe krijg je een jongere naar school?

Daarin heeft elke partner zijn rol te spelen. Het project focust op het ondersteunen van scholen in hun beleid en handelen ter preventie van schooluitval. Als uit de vraagverheldering blijkt dat de school veel thuiszittende jongeren heeft, dan kan er nagedacht worden over hoe dit komt, hoe ze omgaan met jongeren die thuis zitten, welke acties en zorg ze hierrond aanbieden, welke partners ze hierbij kunnen betrekken, welk beleid rond re-integratie ze aanbieden e.d. Daar ligt de opdracht van het project. De

ondersteuning van de context en de specifieke jongere is een rol van het CLB in samenwerking met partners.

Ik zie op de website schooluitval.be heel wat materialen. Bijvoorbeeld een spijbelcontract van de politie. Als wij contact opnemen met de politie, krijgen wij te horen dat afwezigheid op school niet langer onder hun bevoegdheid valt. Zij verwijzen ons door naar het CLB.

Leerplichtbegeleiding is inderdaad een opdracht van het CLB. In Antwerpen werkte men een spijbelactieplan uit in samenwerking met partners, waaronder de politie. Het spijbelcontract is een voorbeeld, een mogelijke strategie die gebruikt wordt en wordt daarom opgenomen op de website. Het is niet overal in voege, maar kan een basis geven om hierrond lokaal in dialoog te gaan. Opportuniteiten hierrond zijn contextgebonden.